

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000011

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-01-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Громова Ганна Михайлівна

2. Hanna M. Hromova

Кваліфікація: д.філософ, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 22190 Доктор філософії з психології (053 Психологія)

Дата захисту: 08-09-2022

Спеціальність за освітою: спеціаліст з психології

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 02

Громова_191

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15, 15.21, 15.81, 15.01

Тема дисертації:

1. Толерантність до невизначеності як чинник трансформації травматичного досвіду особистості
2. Tolerance of uncertainty as a factor of a personal traumatic experience transformation

Реферат:

1. У роботі представлено результати теоретичного та емпіричного дослідження толерантності до невизначеності, її ролі у трансформації посттравматичних станів внаслідок травматичних подій дорослого життя та дитинства. Актуальність дослідження зумовлена як постійним підвищенням рівня складності, непередбачуваності навколишнього світу, так і більш повним розумінням значущості та вагомості наслідків травматичних подій для життя людини, необхідністю вивчати чинники, що сприяють трансформації посттравматичних станів або зменшують вірогідність їх виникнення. Тема дисертації належить до комплексних науково-дослідних тем лабораторії соціальної психології особистості Інституту соціальної та політичної психології АПН України «Соціально-психологічний супровід постраждалих від воєнних дій у період переходу до умов мирного життя». Державний реєстраційний номер теми – No 0119U000141. Об'єктом

даного дослідження є толерантність до невизначеності як властивість особистості. Предметом дослідження є особливості толерантності до невизначеності в осіб з травматичним досвідом. Аналіз різноманітних підходів до феномену невизначеності дозволяє розглядати невизначеність у трьох ракурсах: 1) як непізнану характеристику об'єктивного світу, що існує окремо від людини, 2) як обмежену здатність людини пізнавати зовнішній світ, 3) як суперечливе, неповне усвідомлення людиною свого внутрішнього світу, причин власних дій і вчинків. У ході виконання роботи уперше: - визначено потенціал толерантності до невизначеності як чинника трансформації посттравматичних станів у осіб з травматичним досвідом. Потенціал реалізується як у вигляді прямого впливу на наслідки травматизації, так і через посередницьку роль ТН у динаміці посттравматичних станів. Більш значущим чинником для змін посттравматичних станів виявився емоційно – поведінковий компонент толерантності до невизначеності; - доведено, що травматичні події життя, рівень толерантності до невизначеності і відхилення від збалансованого часового профілю роблять значущий внесок у розвиток посттравматичних станів і пояснюють майже 46% варіації ПТС; - доведено посередницьку роль толерантності до невизначеності, яка виступає медіатором між травматичним досвідом дитинства і проявами посттравматичних станів у дорослому віці; - визначено, що наявність негативного дитячого досвіду пов'язана з підвищенням рівня гнітючої тривоги, тобто зниженням рівня ТН. Травматичні події, що переживаються впродовж життя, не мають такого ефекту: підгрупи респондентів з різною кількістю травматичних подій життя не відрізняються за рівнем ТН; - підтверджено, що в осіб з меншою толерантністю до невизначеності відхилення від збалансованого часового профілю є більшим: інтолерантні до невизначеності респонденти мають негативніше ставлення до минулого і фаталістичніші погляди на теперішнє; - встановлено, що в звичайних умовах життя тривалість строків планування пов'язана зі шкалою прогностичної тривоги толерантності до невизначеності та з часовою перспективою майбутнє. В умовах підвищеного рівня невизначеності, зокрема, у часи пандемії, довгостроковість планування пов'язана з рівнем гнітючої тривоги та часовими перспективами гедоністичного та фаталістичного теперішнього; Уточнено: - уявлення про толерантність до невизначеності як властивість особистості сприймати непередбачуваність, неоднозначність та складність світу нейтрально або позитивно та зберігати здатність реагувати на неї проактивно; - особливості і ефективність використання інтегрованих показників ставлення до часу – коефіцієнтів відхилення від збалансованого та негативного профілю часової перспективи; - відмінності у ролі травматичного досвіду дитинства та всього життя у формуванні ставлення до невизначеності, а також у оцінці минулого, теперішнього і майбутнього. Теоретичні положення роботи та висновки з емпіричного дослідження можуть бути використані при розробці рекомендацій для практичних психологів, психотерапевтів і соціальних працівників, що працюють з особами, які мають травматичний досвід. Перекладений та адаптований тест «Шкала інтолерантності до невизначеності» Н. Карлетона дозволить визначати рівень толерантності до невизначеності у його емоційно- поведінковому та когнітивному вимірах та буде корисним у діяльності психологів, профорієнтаторів, менеджерів з персоналу. Використання тесту у подальших наукових дослідженнях толерантності до невизначеності відкриває можливості для кроскультурного співставлення результатів вивчення відносин з невідомістю, оскільки саме цей опитувальник є одним з найпопулярніших і перевірених в англійських публікаціях. Отримані результати допоможуть при розробці та у викладанні курсів з психології особистості, психологічного консультування, травма-терапії, психології управління.

2. This thesis presents the results of theoretical and empirical research on tolerance of uncertainty and its role in the post-traumatic stress symptoms (PTSS) transformation after traumatic events of adulthood and childhood. The relevance of the study is conditioned by the constant increase of the world's level of complexity and unpredictability and also by a fuller understanding of the significance and severity of the traumatic events and consequences for a person's life with the need to study factors that support the post-traumatic stress symptoms development or reduce the likelihood of its occurrence. The study of the thesis was performed within the research project topic of the Laboratory of Social Psychology of Personality in the Institute for Social and Political Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine "Socio-psychological assistance of military operations' victims during the transition to peaceful life conditions." State registration number of the topic No

0119U000141. The object of this study is tolerance of uncertainty as a personality feature. The research subject is the tolerance of uncertainty peculiarities in persons with the traumatic experience. Analysis of various approaches to the phenomenon of uncertainty allows us to consider uncertainty from three perspectives: 1) as an unrecognizable characteristic of the objective world that exists separately from a human; 2) as a limited ability of a human to know the external world; 3) as a contradictory, incomplete awareness of a human's inner world, the causes of their actions and deeds. For the first time: - the tolerance of uncertainty potential as a factor in transforming post- traumatic stress symptoms in persons with a traumatic experience is described. The potential is realized both in the form of a direct impact on the consequences of traumatization and through the mediating role of TU in the dynamics of post- traumatic states. The tolerance of uncertainty emotional-behavioral component turned out to be a more significant factor for changes in PTSS; - it has been proven that traumatic life events, the level of tolerance of uncertainty, and deviation from a balanced time profile make a significant contribution to the development of PTSS and explain almost 46% of the variation of PTSS; - the tolerance of uncertainty mediating role has been proven. Tolerance of uncertainty acts as a mediator between the traumatic experience of childhood and the manifestations of post-traumatic conditions in adulthood; - it was determined that the presence of adverse childhood experiences is associated with an increase in the level of Inhibitory Anxiety. Traumatic events experienced during life do not have such an effect: subgroups of respondents with different numbers of traumatic life events do not differ in terms of TU level; - it has been confirmed that people with lower tolerance of uncertainty level (high level of IU) have a greater deviation from the balanced Time Perspective Profile: uncertainty intolerant respondents have more negative attitudes towards the past and more fatalistic views about the present; - it has been established that in normal living conditions (before the 2020- 2021 pandemic), the length of planning periods is associated with the scale of Perspective Anxiety of IU and the Future Time Perspective. In conditions of increased uncertainty, particularly during a pandemic, long-term planning is associated with a level of Inhibitory Anxiety, the Present Hedonistic and Present Fatalistic Time Perspectives. There are clarified: - the idea of tolerance of uncertainty as an individual feature to perceive unpredictability, ambiguity, and the complexity of the world neutrally or positively and maintain the ability to respond to it proactively; - features and effectiveness of using integrated indicators of attitude to time - coefficients of deviation from a balanced and negative Time Perspective Profile; - differences in the role of a traumatic childhood and lifelong experiences in the formation of attitudes towards uncertainty, as well as in the assessment of the past, present, and future. Theoretical findings and conclusions from empirical research can be used in the development of recommendations for practical psychologists, psychotherapists, and social workers who work with people with traumatic experiences. N. Carleton's Intolerance of Uncertainty Scale - Short Form (IUS-12) Ukrainian translation and adaptation will measure the tolerance of uncertainty level in its emotional-behavioral and cognitive dimensions and will be helpful in the work of psychologists, career counselors, and HR managers. The obtained results will help develop and teach courses in Psychology of Personality, Psychological Counseling, Trauma Therapy, and Management Psychology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Громова, Г. М. (2020). Методики дослідження зв'язків інтолерантності до невизначеності з наслідками травматичного Інституту соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук

України, м. Київ, життєвого досвіду. Наукові студії із соціальної та політичної психології, 45(48), 88–99.
[https://doi.org/10.33120/ssj.vi45\(48\).145](https://doi.org/10.33120/ssj.vi45(48).145)

- Громова, Г. М. (2020). Інтollerантність до невизначеності у ветеранів з важкими пораненнями: порівняльний аналіз. Інсайт: психологічні виміри суспільства, 4, 29–41. <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2020-4-2>
- Громова, Г.М. (2021). Інструменти вимірювання толерантності до невизначеності. Адаптація тесту «Шкала інтollerантності до невизначеності» Н. Карлетона. Наукові студії із соціальної та політичної психології, 47(50), 115–130. [https://doi.org/10.33120/ssj.vi47\(50\).217](https://doi.org/10.33120/ssj.vi47(50).217)
- Hromova, H. (2021). Intolerance of Uncertainty and Time Perspective Profile as Mediators of Post-Traumatic Stress Symptoms. Veda a Perspektivi, 6(6), 178–185. [https://doi.org/10.52058/2695-1584-2021-6\(6\)-178-185](https://doi.org/10.52058/2695-1584-2021-6(6)-178-185)
- Hromova, H. (2022). Interrelation between intolerance of uncertainty and the time perspective profile in the military. Current Issues in Personality Psychology. <https://doi.org/10.5114/cipp.2021.111984>
- Hromova, H. (2022). Intolerance of Uncertainty – Related Aspects of Planning for the Future During the Pandemic. Journal of Education Culture and Society, 13(1), 257–269. <https://doi.org/10.15503/jecs2022.1.257.269>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U000141

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Титаренко Тетяна Михайлівна
2. Tetiana M. Tytarenko

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мілютіна Катерина Леонідівна
2. Kateryna L. Miliutina

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка**Код за ЄДРПОУ:** 02070944**Місцезнаходження:** вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна**Форма власності:****Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Полунін Олексій Васильович
2. Oleksii V. Polunin

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет біоресурсів та природокористування**Код за ЄДРПОУ:** 02098708**Місцезнаходження:** , Київ, 03041, Україна**Форма власності:****Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Мирончак Катерина Володимирівна
2. Kateryna V. Myronchak

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:**

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Губеладзе Ірина Гурамівна

2. Iryna H. Hubeladze

Кваліфікація: д. психол. н., с.д., 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Горностай Павло Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Горностай Павло Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Нестеренко Ірина

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна